

Nr 57

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1969/70 till regional utveckling, m. m., jämte motioner.

(3:e avd.)

Propositionen

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1, bilaga 13 (utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1969)

dels (s. 92—147) anmält för riksdagen vad departementschefen anfört till statsrådsprotokollet angående den regionalpolitiska utvecklingsplaneringen,

dels (punkterna C 1—C 2, s. 147—152 och V: 1, s. 236—237) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de ändrade grunder för lokaliseringsstöd som förordats i statsrådsprotokollet,
2. på driftbudgeten under elfte huvudtiteln för budgetåret 1969/70 anvisa
 - a. till Lokaliseringsbidrag ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,
 - b. till Särskilda stödåtgärder i glesbygder ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.,
3. besluta att ramen för lokaliseringslån under den femåriga försöksperioden vidgas till 900 000 000 kr.,
4. på kapitalbudgeten under Fonden för låneunderstöd till Lokaliseringslån för budgetåret 1969/70 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 000 kr.,
5. bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1969/70 bevilja lokaliseringslån med högre belopp än som anvisats under anslaget.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 258 av herr Axelson och II: 295 av herr Eriksson i Arvika vari hemstälts

att riksdagen vid behandlingen av inrikesdepartementets huvudtitel måtte uttala att karlstadsregionen tillhör de områden som bör ifrågakomma som alternativ till storstäderna i samband med lokalisering av olika verksamheter,

dels de likalydande motionerna I: 368 av herr Per Jacobsson och II: 432 av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl. vari hemställda

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär sådan ändring av bestämmelserna för statens lokaliseringspolitik att rörelsekapital kan inräknas i stödunderlaget vid beslut i lokaliseringsärenden,

dels de likalydande motionerna I: 370 av herr Per Jacobsson och II: 434 av herr Larsson i Umeå m. fl. vari hemställda

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en sådan ändring av villkoren för lokaliseringspolitiken att stöd kan utgå till sådana servicenäringsar i orter i glesbygden som bedöms som nödvändiga för att en rimlig servicenivå skall upprätthållas,

dels de likalydande motionerna I: 522 av herr Bengtson m. fl. och II: 626 av herr Hedlund m. fl. i vad avser hemställan

a. att riksdagen måtte besluta att förstärkt lokaliseringspolitik må kunna tillämpas i glesbygdsområden med stora sysselsättningssvårigheter enligt i motionerna angivna grunder,

b. att två arbetsmarknadskonsulenter anställs hos arbetsmarknadsstyrelsen med speciella uppgifter för glesbygderna i enlighet med motionerna,

dels de likalydande motionerna I: 525 av herr Bengtson m. fl. och II: 625 av herr Hedlund m. fl. vari hemställda

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt parlamentarisk utredning angående utformningen av en landstingskommunal samhällsplanering till grund för resursfördelning och utveckling i länen, i enlighet med vad i motionerna har anförts,

dels de likalydande motionerna I: 527 av herr Bengtson m. fl. och II: 623 av herr Hedlund m. fl. vari hemställda att riksdagen vid behandlingen av inrikesdepartementets huvudtitel måtte

1. besluta vid punkt C 1. Lokaliseringsbidrag, att anslaget till Lokaliseringsbidrag för budgetåret 1969/70 skall uppföras som förslagsanslag,

2. anvisa under Kapitalbudgeten, V:1. Lokaliseringslån, till Lokaliseringslån för budgetåret 1969/70 ett investeringsanslag av 300 000 000 kr.,

3. besluta att ramen för lokaliseringsstödet under den femåriga försöksperioden skall vidgas till 1 250 milj. kr., varav 1 000 milj. kr. skall utgöra lokaliseringslån och 250 milj. kr. lokaliseringsbidrag,

4. medge att i stödunderlaget för lokaliseringsbidrag må kunna inräknas utgifter för företagsrådgivning i enlighet med vad i motionerna anförts,

dels de likalydande motionerna I: 534 av herr Nils-Eric Gustafsson och II: 651 av herr Nilsson i Tvärålund m. fl. vari hemställda

att riksdagen måtte medge att de särskilda glesbygdanslagen må kunna användas för teleservice i glesbygdskommuner enligt i motionerna angivna grunder,

dels de likalydande motionerna I: 540 av herr Paul Jansson m. fl. och II: 628 av fru Hörnlund m. fl. vari hemställdts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att åtgärder snarast vidtages för att ge planeringsråden den beslutsmässiga ställning som föreslogs i länsförvaltningsutredningens betänkande,

dels de likalydande motionerna I: 549 av herr Thorsten Larsson m. fl. och II: 619 av herr Gustavsson i Alvesta m. fl. vari hemställdts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om åtgärder för en regional samordning av läns- och kommunalplanering som förhindrar en ensidig koncentrationsbildning i enlighet med vad i motionerna anförts,

dels de likalydande motionerna I: 552 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. och II: 599 av herr Dockered m. fl. vari föreslagits

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag snarast till utbyggande av planeringsrådets sammansättning och verksamhetsformer i enlighet med vedertagna demokratiska principer och med förstärkt landstingsinflytande i stället för centralt utsedda ledamöter, samt

att därvid måtte övervägas klara kompetensbestämmelser och ett verkligt inflytande i planeringsråden på planerings-, indelnings- och lokaliseringsfrågor i en omfattning som kan befinnas lämplig,

dels de likalydande motionerna I: 553 av herr Ferdinand Nilsson m. fl. och II: 672 av herr Vigelsbo m. fl. vari hemställdts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära

att stödområdesindelningen i lokaliseringpolitiken avskaffas, samt

att lokaliseringsslån och bidrag på grundval av lokala myndigheters prövning och utan onödiga centralbyråkratiska inskränkningar måtte på ett rättvist sätt komma näringslivet inom de landsdelar till godo, där sysselsättnings- och befolkningspolitiska förhållanden så påfordrar, varvid glesbygdernas svårigheter särskilt beaktas,

dels de likalydande motionerna I: 560 av herr Johan Olsson och II: 605 av herr Eriksson i Bäckmora vari hemställdts

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag ang. inrättande av centraler på hantverkets och övriga servicenäringars område under medverkan av arbetsmarknadsmyndigheterna i syfte att dels tillgodose den fasta befolkningens behov samt dels turist- och fritidslivets önskemål och därigenom skapa ett förbättrat underlag för en rimlig servicestandard också i områden med vikande befolkningsunderlag,

dels de likalydande motionerna I: 581 av herrar Svanström och Nils Theodor Larsson samt II: 597 av herr Börjesson i Glömminge m. fl. vari hemställdts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om ökat företagsstöd till sysselsättningssvaga områden i östra Götaland i enlighet med vad som anförts i motionerna,

dels de likalydande motionerna I: 592 av herrar Österdahl och Svanström samt II: 617 av herrar Gustafsson i Stenkyrka och Franzén i Träkumla vari hemställdts

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala, att nyetablering av företag och utveckling av redan befintligt näringsliv på Gotland — liksom turist- och fritidsnäringarna — stöds med lån och bidrag som om länet ingick i stödområde,

dels motionen II: 348 av herrar Antby och Berndtsson vari hemställdts

att riksdagen må vid behandlingen av inrikesdepartementets huvudtitel uttala att trestadsområdet (Trollhättan — Uddevalla — Vänersborg) tillhör de områden som bör ifrågakomma som alternativ till storstadsområdena i samband med lokaliseringen av olika verksamheter,

dels motionen II: 350 av herr Lundberg i vad avser hemställan

att riksdagen måtte besluta att lokaliseringsmedel till storplanering av turistområden och anläggningar för träning och rekreation får disponeras i erforderlig omfattning,

dels motionen II: 670 av herr Westberg i Ljusdal vari hemställdts

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag om ändrade grunder för lokaliseringsstöd måtte besluta att totalramen för lokaliseringsstödet vidgas från tidigare bestämda 1 miljard kr. till 1,1 miljard kr. men att fördelningen sker med 250 miljoner kr. till lokaliseringsbidrag och 850 miljoner kr. till lokaliseringsslån.

Utskottets yttrande

Regionalpolitikens mål och medel. Termen regionalpolitik har kommit till användning som beteckning för såväl strävandena att förena ett effektivare resursutnyttjande och ökad ekonomisk tillväxt med förbättrad jämvikt i den näringsgeografiska utvecklingen som åtgärder för att trygga acceptabla levnadsförhållanden i orter och regioner där en långsiktig bedömning ger vid handen att en vikande utveckling är ofrånkomlig.

Målet för de förstnämnda strävandena har preciserats av statsmakterna (prop. 1964: 185, BaU 48) och refererats i statsverkspropositionen (bil. 13, s. 92—93). 1968 års lokaliseringsutredning arbetar enligt sina direktiv utifrån den förutsättningen att dessa målsättningar inte ändras.

Som ett centralt medel för att fullfölja en regionalpolitik i vid mening framstår — och det har redan 1964 lagts fast — en aktiv samhällsplanering

som kan utmyнна i konkreta planer och program och bli vägledande för de offentliga investeringarnas regionala fördelning. Medlen för att direkt påverka näringslivets lokaliseringsbeslut utgörs främst av det hittills försöksvis tillämpade lokaliseringsstödet med dess stimulanssyfte men även av andra investeringsstimulanser m. m. inom den ekonomiska politikens ram. Glesbygdsåtgärderna i här använd mening — de som inriktas på orter och områden som bedöms få en vikande utveckling — spänner över flera olika områden, främst socialpolitiken och trafikpolitiken men även t. ex. sysselsättningspolitiken. Planeringsarbetet är som ett centralt medel för regionalpolitiken av grundläggande betydelse för övriga åtgärder — inte minst de som syftar till att påverka utvecklingen i glesbygdsområden — och även för en rad övriga samhällsbeslut i fråga om bostadsbyggandets fördelning, kommunikationer, samhällets service m. m.

Skilda uppfattningar om vilka orter och regioner som kan bedömas som utvecklingsbara måste i första hand prövas inom den regionala planeringens ram. Resultaten av denna planering får under beaktande även av den faktiska utvecklingen — utom annat — tjäna till ledning för de statliga fördelningsbesluten och den kommunala ekonomiska och fysiska planeringen.

Regional samhällsplanering. Som ett av medlen för att nå de mål för lokaliseringpolitiken som godtogs av 1964 års riksdag (prop. 1964:185, BaU 48) har — som nämnts — angivits en *aktiva re samhällsplanering* som kunde utmyнна i konkreta planer och handlingsprogram. Länsstyrelserna, förstärkta med de till dem knutna planeringsråden fick år 1967 Kungl. Maj:ts uppdrag att genomföra en försöksplanering med lokaliseringpolitisk inriktning. I statsverkspropositionen lämnas en *redovisning av länsplanering 1967* — den nu genomförda första etappen i en regionalpolitisk utvecklingsplanering.

I statsrådsprotokollet anges att inom inrikesdepartementet övervägs i vilka former den regionalpolitiska utvecklingsplaneringen bör fortsätta. Utskottet har med tillfredsställelse noterat vad som anförts om en uppföljning av resultaten genom en rullande utvecklingsplanering.

Kungl. Maj:t har den 28 mars 1969 uppdragit åt länsstyrelserna att tillsammans med planeringsråden utarbeta regionalpolitiska handlingsprogram för länen som en fortsättning på den nämnda första etappen i planeringen som utmynnade i målsättningar för kommunblocken fram till år 1980. Handlingsprogrammets syfte är att närmare belysa vilka offentliga insatser, främst i form av samhällsinvesteringar, som blir behövliga om utvecklingen sammanfaller med den regionalpolitiska målsättningen. De skall också belysa vad som behöver göras i regioner med vikande befolkningsutveckling för att trygga goda levnadsförhållanden för den kvarboende befolkningen.

Departementschefen har utfärdat närmare anvisningar för den fortsatta

planeringsverksamheten. Denna får sin tyngdpunkt i en kartläggning av de offentliga investeringar som beräknas bli behövliga under perioden 1970—1975 och en regional prioritering av dessa investeringar.

Handlingsprogrammen utarbetas först i en preliminär version. Efter remiss till kommunblockens samarbetsnämnder och landstingens förvaltningsutskott skall programmen få sin slutliga form. Redovisningen till departementschefen beräknas ske under våren 1971.

I detta sammanhang bör även erinras om att länsplaneringens resultat torde få betydelse bl. a. i det samarbete om industrilokaliseringen, till vilket inbjudits Sveriges industriförbund.

Enligt utskottets mening torde den fortsatta utvecklingen av försöksverksamheten med en långsiktig kommunal investeringsplanering vara en förutsättning för samordnade planer som kan möjliggöra en konkret samverkan mellan stat, kommun och näringsliv — en samverkan som är nödvändig för samlade insatser i lämpliga orter och regioner.

I motionerna I: 549 och II: 619 förordas åtgärder för en *regional samordning av läns- och kommunalplaneringen*.

Utskottet kan i och för sig ansluta sig till att en samordning av regionalplaneringen inom vissa områden skulle vara önskvärd — även ur andra synpunkter än de i motionerna angivna. En riksdagens åtgärd för att åstadkomma en organisatorisk samordning av planeringen inom vissa grupper av län bör emellertid enligt utskottets mening inte företas nu — sådana bedömningar torde böra anstå i avvaktan på de överväganden vartill förslag i samband med frågan om ändrad länsindelning kan föranleda. Det bör även noteras att de rimliga resultat som uppnåtts i länsplanering 1967 tyder på att man i länen tagit betydande hänsyn till förhållanden i angränsande län. Motionerna avstyrks med hänsyn till det anförda.

I flera motioner har tagits upp frågan om *huvudmannaskapet för länsplaneringen m. m.* Sålunda förordas i motionerna I: 525 och II: 625 en skyndsamt parlamentarisk utredning som skulle syfta till att denna planering lades på landstinget som huvudman — principiellt i överensstämmelse med länsdemokratiutredningens förslag. I motionerna I: 540 och II: 628 förs fram förslaget att ge planeringsråden de beslutsmässiga funktioner som föreslogs i länsförvaltningsutredningens betänkande i avvaktan på ett ställningstagande till de förslag som lagts fram av länsindelnings-, länsförvaltnings- och länsdemokratiutredningarna. Härtill anknyter förslagen i motionerna I: 552 och II: 599 om utbyggande av planeringsrådets sammansättning och verksamhetsformer m. m.

I fråga om representationen vill utskottet erinra om att fyra av de nio ledamöterna utses av Kungl. Maj:t och fem ledamöter av landstinget. Vidare torde enligt utskottets mening överväganden om en ändring av huvudmannaskapet i och för sig inte medföra behov av en särskild utredning. De planeringsformer som nu utvecklas torde kunna med små justeringar läggas till grund även för en landstingskommunal planering. Utskottet avstyrker

motionerna I: 525 och II: 625 med hänsyn till det anförda och till att enligt utskottets mening någon ändrad ordning i vart fall inte bör prövas förrän länsindelnings-, länsförvaltnings- och länsdemokratiutredningarna — varav den sistnämnda fortfarande remissbehandlas — ytterligare beretts för beslut.

Enligt vad utskottet erfarit övervägs inom kommunikationsdepartementet åtgärder som täcker syftet med hemställan i motionerna I: 540 och II: 628 samt i allt väsentligt även motionerna I: 552 och II: 599. En riksdagens åtgärd är därför inte erforderlig.

K u n g l. M a j : t s a n m ä l a n till riksdagen av vad departementschefen anført till statsrådsprotokollet angående den regionalpolitiska utvecklingsplaneringen har delvis ovan berörts i samband med frågor om planeringens vidareutveckling. Anmälan avser i övrigt de slutsatser vartill den nu genomförda delen av den regionala politiska utvecklingsplaneringen — länsplanering 1967 -- enligt departementschefens mening bör föranleda. Utskottet erinrar i detta sammanhang om att bankoutskottet i sitt utlåtande nr 30 behandlar ett antal motioner rörande lokaliserings- och regionalpolitik som har ett ofta direkt samband med av departementschefen upptagna frågor.

Departementschefen har framhållit att de regionalpolitiska målsättningarna i den försöksvis genomförda planeringen givetvis inte kan få bindande verkningar men att de ändå tjänar sitt syfte att bilda ett allmänt vägledande underlag för de skilda länsorganens avvägningar och beslut. Denna uppfattning kan utskottet helt dela.

Anmälan berör vidare de medel genom vilka samhället kan påverka den regionala utvecklingen. Utskottet ansluter sig även till den anförda mening- en att andra medel än lokalisering av offentlig verksamhet samt ett statligt lokaliseringsstöd måste tillgripas där en väsentligt ändrad utveckling anses nödvändig.

Förutsättningarna för insatser genom statlig eller halvstatlig företagslokalisering kan ännu inte överblickas. Åtgärder övervägs inom den av chefen för industridepartementet tillkallade delegationen för statlig industrietablering. Utskottet emotser med stort intresse resultatet av dessa överväganden och av den verksamhet i andra former som tjänar samma syfte.

Utskottet delar den uppfattning som — närmast mot bakgrund av storstadstillväxten — innebär att vissa åtgärder i decentraliserande syfte kan och bör vidtas i avvaktan på de utredningar som pågår i anslutning till expertgruppen för regional utredningsverksamhet. Som departementschefen anført bör en väsentligt ökad lokalisering utanför huvudstadsregionen övervägas vid en tillväxt av den statliga centralförvaltningen.

Vad departementschefen anført rör i centrala delar även i övrigt riktlinjer för ett statligt stöd för vissa strävanden och målsättningar som kommit till uttryck i de regionala utredningarna.

Utskottet kan helt ansluta sig till vad som anförts om att de strävanden

bör stödjas som syftar till att länka en del av den väntade totala expansionen till växtkraftiga stadsregioner på skilda håll i landet och i vissa fall ytterligare koncentrera utbyggnadsresurserna för att skapa attraktiva befolkningscentra.

Utskottet avstyrker i samband härmed bifall till motionerna I: 258 och II: 295 samt II: 348 vari förts fram ytterligare tänkbara större stadsregioner än de som i statsrådsprotokollet anförts som exempel från länsutredningarna. Beslut av sådan karaktär bör inte fattas i detta sammanhang.

Härtill anknyter vad departementschefen anført om att det i varje län bör finnas minst en stadsregion med framtida spontan tillväxtkraft. Den fortsatta planeringen för en prioritering av stödet för den framtida utvecklingen bör enligt utskottets mening — och som skett i målsättningarna för flera län även utanför stödområdet — också omfatta i vart fall de sekundära tätortsbildningarna och avse även de orter som erfordras som replipunkter för glesbefolkade delar av landet. Det är enligt utskottets mening angeläget att denna prioritering i den fortsatta planeringen preciseras så långt detta är möjligt till ledning för statliga och kommunala organs överväganden och beslut om tillväxtfrämjande investeringar och andra offentliga insatser.

I fråga om inriktningen i övrigt på skilda typer av block av sysselsättningsskapande åtgärder har departementschefen dragit vissa slutsatser mot bakgrund bl. a. av en jämförelse mellan dels de i målsättningarna liggande anspråken på nya arbetstillfällen — 59 000 nya arbetstillfällen i båsnäringsar, dels industrissysselsättningen enligt prognos 2 — en ökning med 5 % till år 1980, dels långtidsutredningen som förutsätter en minskande sysselsättning inom industrin.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anført i detta sammanhang och noterar att någon direkt invändning inte heller förts fram i motioner. Som tidigare angetts ingår härmed sammanhängande överväganden i bankoutskottets utlåtande nr 30.

För ett stort antal glesbygdsblock har redovisats målsättningar som motiverats med behovet av arbetstillfällen för att ge ett invånarunderlag så stort att glesbygdsproblem undviks eller mildras. Utskottet får — med hänvisning dock till vad som anført om prioritering av vissa orter som replipunkter för glesbefolkade delar av landet — ansluta sig till uppfattningen att det är orealistiskt att vänta en lösning huvudsakligen genom lokaliseringpolitiska åtgärder. En vidareutveckling av glesbygdsstödet blir därför nödvändig. Enligt utskottets mening bör det framstå som självklart att det ekonomiska framåtskridande som främjas genom omstruktureringarna i näringslivet får bära kostnaderna för att samhällsservicen bibehålls i rimlig omfattning och en del av de kapitalförluster som måste drabba enskilda människor i utflyttningsområden.

Vad utskottet yttrat i anledning av Kungl. Maj:ts anmälan bör riksdagen som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna.

Grunder för lokaliseringsstöd. Den femåriga försöksverksamheten med ett statligt lokaliseringsstöd inleddes den 1 juli 1965. En översiktlig redovisning av verksamheten t. o. m. november 1968 lämnas i statsrådsprotokollet (s. 148—150).

Utskottet behandlar i detta sammanhang förslag som rör ändrade grunder för lokaliseringsstödet under försöksperioden. Motioner som syftar till förändringar först på längre sikt har hänvisats till bankoutskottet.

Lokaliseringsstödet är begränsat till direkta investeringar inom den enskilda industrin och turishotellnäringen. Kungl. Maj:ts förslag innebär att möjlighet öppnas för *lokaliseringsstöd till statliga företag* efter beslut av Kungl. Maj:t.

Utskottet ansluter sig till departementschefens åsikt att så många alternativa lösningar som möjligt skall stå till buds för att få sysselsättningskapande lokaliseringar till stånd. På detta och övriga anförda skäl tillstyrker utskottet bifall till förslaget.

Lokaliseringsstödet beräknas i princip på kostnader för byggnader, maskiner, arbetsredskap och verktyg. I motionerna I: 368 och II: 432 föreslås att därutöver även *rörelsekapital* skall få räknas in i stödunderlaget. Hemställan i motionerna I: 522 och II: 626 angående beslut om en förstärkt lokaliseringspolitik i glesbygdsområden med stora sysselsättningssvårigheter återförs — såvitt rör nämnda områden — även till åsikten att rörelsekapital bör få räknas in i stödunderlaget.

Motsvarande yrkanden, framställda på liknande grunder, behandlades senast av 1968 års riksdag. Med åberopande av vad utskottet då yttrade (SU 1968: 63, s. 22) avstyrks bifall till motionerna I: 368 och II: 432 samt I: 522 och II: 626, de två sistnämnda i nu behandlad del.

En utvidgning av stödunderlaget för lokaliseringsbidrag till att omfatta även *utgifter för företagsrådgivning* föreslås i motionerna I: 527 och II: 623. Förslaget anges avse stöd till uppbyggnad av rådgivning av teknisk, ekonomisk och administrativ art. Det förut nämnda yrkandet i motionerna I: 522 och II: 626 om ett beslut angående förstärkt lokaliseringspolitik i vissa områden berör även denna fråga. I motionerna anføres att lokaliseringsstöd bör kunna utgå för rådgivning vid nyetablering och utvidgning av företag.

Utskottet behandlar i sitt utlåtande nr 59 motionerna I: 593 och II: 652 om ett statligt stöd till företagareföreningarna för en förstärkt företagsrådgivning.

Förslaget i motionerna I: 527 och II: 623 har inte närmare preciserats. Det torde få anses innefatta att lokaliseringsbidrag skulle utgå för vad som kan betraktas som driftskostnader. Ett sådant stöd bör enligt utskottets mening inte fogas in i de nuvarande försöksvis använda stödformerna. Förslaget i motionerna I: 527 och II: 623 avstyrks därför liksom motionerna I: 522 och II: 626 i vad de här berörs.

Möjlighet att ge lokaliseringsstöd även till *serviceanläggningar* i glesbygdernas tätorter föreslås i motionerna I: 370 och II: 434. Det tidigare nämnda i motionerna I: 522 och II: 626 förordade beslutet om en förstärkt lokaliseringspolitik avses även innefatta motsvarande utvidgning.

Utskottet erinrade i motsvarande sammanhang (SU 1968: 63, s. 23) vid föregående års riksdag om de medel som då anvisats under femte huvudtiteln till stöd för kommunala serviceåtgärder i glesbygderna. Även för nästa budgetår har under anslaget till Bidrag till social hemhjälp (prop. 1969: 1, bil. 7, s. 37—38) beräknats 5 milj. kr. för en fortsatt försöksverksamhet. Med erinran därom och med hänvisning i övrigt till utskottets nämnda utlåtande till 1968 års riksdag avstyrks motionsyrkandena i denna del.

I motionen II: 350 har under hänvisning till motionen II: 415 hemställts, såvitt nu är i fråga, att lokaliseringsmedel får disponeras i erforderlig omfattning för *storplanering av turistområden* och anläggningar för träning och rekreation. Motionen II: 350 i övrigt behandlas i utskottets utlåtande nr 58.

Av medel som anvisats för allmänna beredskapsarbeten kan statsbidrag under vissa förutsättningar utgå till kommuner för projektering av sådana anläggningar och husbyggnadsarbeten som kan utföras för att motverka arbetslöshet. För innevarande budgetår har förts upp för detaljplaneringsbidrag 10 milj. kr.

Syftet i motionen II: 350 i nu behandlad del torde i viss mån kunna tillgodoses genom detaljplaneringsbidrag. I den mån lokaliseringsstöd beviljas kan även projekteringskostnaden räknas in i stödunderlaget. Ändrade grunder för lokaliseringsstödet i denna del torde inte vara påkallade.

I motionerna I: 553 och II: 672 föreslås att *stödområdesindelningen* avskaffas. Motsvarande yrkande avseende tiden efter den nuvarande försöksperiodens utgång den 30 juni 1970 har framställts i motioner som behandlas av bankoutskottet.

Frågan om det lokaliseringspolitiska stödets geografiska avgränsning har berörts vid de senaste riksdagarna. Statsutskottet fann vid 1968 års riksdag (SU 1968: 63, s. 21) det realistiskt att räkna med ett fortsatt behov av punktvisa lokaliseringspolitiska insatser även utanför stödområdet och utgick från att behovet som förut kunde tillgodoses inom ramen för gällande riktlinjer. Utskottet vill i detta sammanhang även erinra om vad Kungl. Maj:t anmält för riksdagen angående den regionalpolitiska utvecklingsplaneringen. Utskottet har inte funnit skäl att i detta sammanhang påkalla någon riksdagens åtgärd.

Till dessa frågor knyter an förslagen i motionerna I: 581 och II: 597 samt I: 592 och II: 617 om ett ökat stöd till *vissa regioner utanför stödområdet*, varav i motionerna tas upp sysselsättningssvaga områden i östra Götaland.

Vad rör Gotland erinrar utskottet om den särskilda utredning om ser-

viceproblemen som angetts i statsrådsprotokollet (s. 146). Utskottet avstyrker med hänvisning till sitt yttrande angående stödområdesindelningen någon riksdagens åtgärd i detta sammanhang.

I de nyssnämnda motionerna I: 553 och II: 672 har även framförts förslag som syftar till ett ändrat *beslutsförfarande*. Sålunda förordas att lokala kommunala och statliga myndigheter borde kunna medges att handha de enskilda fallen.

Utskottet har inte funnit skäl tillstyrka förslaget. De lokala myndigheternas synpunkter beaktas vid avgöranden om lokaliseringsstöd.

Den förstärkta lokaliseringspolitik i vissa glesbygdsområden som förordas i motionerna I: 522 och II: 626 innefattar även ett förordande av större möjligheter att ge lokaliseringsstöd över normalt *högsta andel av stödunderlaget*. Enligt nu gällande ordning utgår stöd i regel inte med högre belopp än som motsvarar två tredjedelar av investeringarna. Utskottet fann vid 1968 års riksdag (SU 1968: 63, s. 21) inte skäl tillstyrka liknande möjligheter att ytterligare differentiera stödet och till att 1968 års lokaliseringsutredning hade att pröva denna fråga.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 522 och II: 626 i denna del.

Ramar och anslag för lokaliseringsstöd. Kungl. Maj:t föreslår att ramen för lokaliseringsslån under den femåriga försöksperioden vidgas från 750 milj. kr. till 900 milj. kr. Förslaget i motionerna I: 527 och II: 623 avser i denna del en vidgning av ramen till 1 000 milj. kr. Hemställan i motionen II: 670 om en annan fördelning mellan lån och bidrag innebär att låneramen skulle sättas till 850 milj. kr.

Ramen för lokaliseringsbidrag har satts till 250 milj. kr. Kungl. Maj:ts förslag innebär att denna ram minskas till 200 milj. kr. Hemställan i motionerna I: 527 och II: 623 samt II: 670 innebär en bidragsram om oförändrat 250 milj. kr.

Totalramen skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag sålunda utgöra 1 100 milj. kr. och ha samma storlek med en överflyttning av 50 milj. kr. från lån till bidrag. Motionerna I: 527 och II: 623 innebär en vidgning av totalramen utöver Kungl. Maj:ts förslag med 150 milj. kr., varav 100 milj. kr. för lån och 50 milj. kr. för bidrag.

Enligt vad utskottet erfarit hade t. o. m. mars 1969 lämnats lån med ca 598 milj. kr. och bidrag med ca 146 milj. kr.

Större delen av den från ursprungligen 500 milj. kr. ökade låneramen har tagits i anspråk. Utskottet har vidare tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om lokaliseringsstöd även till statliga företag. En utvidgning av ramen i den omfattning som föreslås i propositionen tillstyrks därför.

Den begränsade åtgången av bidragsmedel bör medföra att bidragsramen sänks enligt vad som angetts i statsrådsprotokollet till 200 milj. kr.

Utskottet avstyrker i enlighet med det anförda motioner om annan ändring av ramarna än vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Kungl. Maj:ts förslag innefattar vidare medelsanvisning för lokalisering-lån med 200 milj. kr. och för lokaliseringsbidrag med 10 milj. kr. För försöksperioden t. o. m. innevarande budgetår har anvisats sammanlagt 550 milj. kr. för lån och 190 milj. kr. för bidrag.

I motionerna I: 527 och II: 623 har föreslagits att för lån anvisas 300 milj. kr. eller 100 milj. kr. mer än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Motionsyrkandet i denna del torde förutsätta bifall till förslag om ytterligare vidgning av låneramen. Vidare föreslås i motionerna att anslaget för bidrag anvisas som förslagsanslag och inte som reservationsanslag.

Kungl. Maj:ts förslag torde täcka medelsbehovet för lokalisering-lån. En ändrad anslagsbeteckning för anslag till lokaliseringsbidrag avstyrks.

Stödåtgärder i glesbygder m. m. Inom regionpolitikens ram ligger inte endast strävanden att stimulera tillväxten i utvecklingsbara regioner och orter utan även strävanden att undvika eller mildra de särskilda svårigheter som uppkommer för befolkningen i områden där en vikande utveckling är ofrånkomlig. Skilda uppfattningar om möjligheten och lämpligheten att inrikta ett sysselsättningskapande stöd på ett visst område ändrar inte detta förhållande.

Förslag i motionerna I: 522 och II: 626 om ändrade grunder för *lokaliseringsstödet i glesbygder* har särskilt behandlats av utskottet (s. 9—11).

Det *särskilda stödet* till glesbygderna spänner över flera områden och avser bl. a. socialpolitiska och trafikpolitiska åtgärder. Under elfte huvudtiteln föreslår Kungl. Maj:t att det även för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag om 5 milj. kr. för att försöksvis stimulera till nya sysselsättningsmöjligheter i glesbygder i form av hemarbete. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Ett i motionerna I: 522 och II: 626 framlagt förslag tar sikte på att två *arbetsmarknadskonsulenter* bör anställas vid arbetsmarknadsstyrelsen. Dessa skulle biträda företagen i glesbygdsområdena, bereda frågor om statliga och kommunala industribeställningar och även handha uppgifter för hemarbetet. Anslagsfrågan behandlas i utskottets utlåtande nr 58 i samband med anslag till arbetsmarknadsstyrelsen.

Utskottet erinrar om att en central samrådsgrupp hos kommerskollegium med representanter för olika berörda myndigheter centralt handhar verksamheten för hemarbete. Även regionalt finns liknande sambandsgrupper. Enligt utskottets mening bör frågan prövas inom arbetsgruppen för glesbygdsfrågor, vilket enligt vad utskottet erfarit torde ske utan någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 560 och II: 605 förordas utredning och förslag om att inrätta *servicecentraler* under medverkan av arbetsmarknadsmyndigheterna.

Centralerna skulle samordna servicen från främst hantverkets sida för såväl den fasta befolkningen som för turist- och fritidslivet.

Arbetsgruppen för glesbygdsfrågor har att behandla härmed sammanhängande frågor. Något särskilt utredningsuppdrag synes inte erforderligt.

Ett riksdagens medgivande att de särskilda glesbygdsanslagen får användas för *teleservice* i glesbygdskommuner föreslås i motionerna I: 534 och II: 651. Motionerna tar sikte på att allmänna telefonkiosker skall kunna finansieras på detta sätt i de fall televerket inte bedöms skola bära kostnaden.

Enligt utskottets mening bör frågan prövas av glesbygdsgruppen.

Utskottet har ingen erinran mot att anslaget för särskilda stödåtgärder enligt Kungl. Maj:ts bestämmande försöksvis kommer till användning även för andra närliggande ändamål än de hittills förutsatta.

Utskottets hemställan

Utskottet erinrar om att till den regionala utvecklingen anknytande frågor bl. a. behandlas i dess utlåtanden nr 58 och 59 samt i bankoutskottets utlåtande nr 30 och hemställer

1. beträffande regional samordning av läns- och kommunplaneringen att riksdagen avslår motionerna I: 549 och II: 619,

2. beträffande huvudmannaskapet för länsplaneringen m. m. att riksdagen avslår motionerna I: 525 och II: 625, I: 540 och II: 628 samt I: 552 och II: 599,

3. beträffande vissa stadsregioner att riksdagen avslår motionerna I: 258 och II: 295 samt II: 348,

4. beträffande Kungl. Maj:ts anmälan till riksdagen att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till kännna vad utskottet anfört,

5. beträffande lokaliseringsstöd till statliga företag att riksdagen godkänner vad som förordats i statsrådsprotokollet,

6. beträffande vissa grunder för lokaliseringsstödet att riksdagen

- a. vad angår rörelsekapital som stödunderlag avslår motionerna I: 368 och II: 432 samt I: 522 och II: 626, de två sistnämnda såvitt nu är i fråga,

- b. vad angår utgifter för företagsrådgivning som stödunderlag avslår motionerna I: 527 och II: 623 samt I: 522 och II: 626, samtliga såvitt nu är i fråga,

c. vad angår vissa serviceanläggningar avslår motionerna I: 370 och II: 434 samt I: 522 och II: 626, de två sistnämnda såvitt nu är i fråga,

7. beträffande lokaliseringsstöd för storplanering av turistområden att riksdagen avslår motionen II: 350 såvitt nu är i fråga,

8. beträffande stödområdesindelningen att riksdagen avslår motionerna I: 553 och II: 672 såvitt nu är i fråga,

9. beträffande stöd till vissa regioner utanför stödområdet att riksdagen avslår motionerna I: 581 och II: 597 samt I: 592 och II: 617,

10. beträffande beslutsförfarandet att riksdagen avslår motionerna I: 553 och II: 672 såvitt nu är i fråga,

11. beträffande lokaliseringsstödet högsta andel av stödunderlaget att riksdagen avslår motionerna I: 522 och II: 626 såvitt nu är i fråga,

12. beträffande beslut om förstärkt lokaliseringspolitik att riksdagen avslår motionerna I: 522 och II: 626 såvitt nu är i fråga och i vad de ej behandlats under 6 eller 11,

13. beträffande ramar för lokaliseringsstödet under den femåriga försöksperioden att riksdagen

a. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 527 och II: 623 samt II: 670, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att ramen för lokaliseringslån vidgas till 900 000 000 kr.,

b. med avslag å motionerna I: 527 och II: 623 samt II: 670, samtliga såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om ramen för lokaliseringsbidrag,

14. beträffande anslag för lokaliseringsstödet att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 527 och II: 623, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1969/70 anvisar

a. till *Lokaliseringslån* på kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd ett investeringsanslag av 200 000 000 kr.,

b. till *Lokaliseringsbidrag* på driftbudgeten under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,

15. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att under budgetåret 1969/70 bevilja lokaliseringslån med högre belopp än som anvisats under anslaget,

16. beträffande arbetsmarknadskonsulenter att riksdagen avslår motionerna I: 522 och II: 626 såvitt nu är i fråga,

17. beträffande servicecentraler att riksdagen avslår motionerna I: 560 och II: 605,

18. beträffande viss teleservice att riksdagen avslår motionerna I: 534 och II: 651,

19. att riksdagen

a. till *Särskilda stödåtgärder i glesbygder* för budgetåret 1969/70 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.,

b. som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om användning av anslaget.

Stockholm den 29 april 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Birger Andersson (s), Rikard Svensson (s), Axel Andersson (fp), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Per Jacobsson (fp), Ottosson (m), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Wååg (s), Kaijser (m), fru Lilly Ohlsson (s), herr Thorsten Larsson (cp) och fru Elvy Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Bohman (m), Almgren (s), Mellqvist (s), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Bergman (s), Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Fagerlund (s), Eskel (s), fru Holmberg (s), fröken Ljungberg (m), herrar Nilsson i Kristianstad (s), Mundebo (fp) och Sjönell (cp).

Reservationer

1. beträffande *regional samordning av läns- och kommunplaneringen* av herr Thorsten Larsson (cp).

2. beträffande *vissa grunder för lokaliseringstötet under försöksperioden* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Mundebo (fp) och Sjönell (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9 som börjar med »Motsvarande yrkanden» och slutar med »behandlad del» bort utgå,

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 9 som börjar med »Förslaget i» och slutar med »här berörts» bort utgå,

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 10 som börjar med »Utskottet erinrade» och slutar med »denna del» bort ha följande lydelse:

»Det förhållande att utredning pågår om det fortsatta lokaliseringstötet bör inte hindra att försöksverksamheten, som även skett, får nya former

så snart underlag därför finns. Enligt utskottets mening bör därför Kungl. Maj:t snarast vidta åtgärder för att förslagen i motionerna I: 370 och II: 434, I: 522 och II: 626 samt I: 527 och II: 623 angående rörelsekapital, företagsrådgivning och vissa serviceanläggningar snarast prövas. De i motionerna anförda synpunkterna bör beaktas i försöksverksamheten. Även en viss tids erfarenhet kan ge ytterligare och förbättrat underlag för de beslut som statsmakterna har att fatta vid kommande riksdagar. Vad utskottet härom anført bör ges Kungl. Maj:t till känna.»

dels utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

»6. beträffande vissa grunder för lokaliseringstödet att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anført

a. vad angår rörelsekapital som stödunderlag i anledning av motionerna I: 368 och II: 432 samt I: 522 och II: 626, de två sistnämnda såvitt nu är i fråga,

b. vad angår utgifter för företagsrådgivning som stödunderlag i anledning av motionerna I: 527 och II: 623 samt I: 522 och II: 626, samtliga såvitt nu är i fråga,

c. vad angår vissa serviceanläggningar i anledning av motionerna I: 370 och II: 434 samt I: 522 och II: 626, de två sistnämnda såvitt nu är i fråga,»

3. beträffande *stödområdesindelningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Mundebo (fp) och Sjönell (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 10 som börjar med »Frågan om» och slutar med »riksdagens åtgärd» bort ha följande lydelse:

»Särskilda stödåtgärder är erforderliga i ett flertal block utanför stödområdet. Även om en prioritering av lokaliseringstödet inte generellt sätter dessa block före blocken i stödområdet bör dock nuvarande praxis att utanför stödområdet endast motverka akuta, mer omfattande sysselsättningsstörningar avlösas med att stödområdesindelningen upphör. Avvägningar angående prioritering av stödet bör kunna göras förutsättningslöst med beaktande av länsplaneringens resultat. En sådan ordning bör snarast införas och läggas till grund för de mer definitiva planeringsprinciper som riksdagen torde komma att få ta ställning till. Utskottet tillstyrker på anförda skäl bifall till motionerna I: 553 och II: 672 i denna del.»

dels utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

»8. beträffande stödområdesindelningen att riksdagen med bifall till motionerna I: 553 och II: 672, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anført,»

4. beträffande *lokaliseringsstödet*s högsta andel av stödunderlaget av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Mundebo (fp) och Sjönell (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 11 som börjar med »Med hänvisning» och slutar med »denna del» bort ha följande lydelse:

»Möjligheten att bevilja lokaliseringsstöd med högre belopp än som motsvarar två tredjedelar av investeringarna synes inte ha kommit till användning i erforderlig omfattning. Denna möjlighet bör snarast tillämpas främst för orter i det norrländska inlandet där investeringar får verkan även för omgivande glesbygd. En sålunda utvidgad tillämpning — till vilken möjligheter redan finns — bör inte avvakta pågående utredning. Vad utskottet anfört bör ges Kungl. Maj:t till känna.»

dels utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

»11. beträffande lokaliseringsstödets högsta andel av låneunderlaget att riksdagen i anledning av motionerna I: 522 och II: 626, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

5. beträffande *ramar för lokaliseringsstödet* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Mundebo (fp) och Sjönell (cp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med »Större delen» och på s. 12 slutar med »Kungl. Maj:t föreslagit» bort ha följande lydelse:

»Större delen av den från ursprungliga 500 milj. kr. ökade låneramen har tagits i anspråk. Utskottet har vidare tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag om lokaliseringsstöd även till statliga företag. Redan detta motiverar en ökning av låneramen.

Härutöver måste emellertid beaktas att klyftan mellan utvecklingen i olika regioner förstörats och att de investeringsstödjande insatserna måste förstärkas för att denna utveckling skall kunna brytas och de godtagna målsättningarna förverkligas i snabbare takt. Behovet av åtgärder i sådant syfte är så stort och trängande att ett lånestöd måste kunna ställas till förfogande som medger intensifierade insatser och även rörelsefrihet i fråga om differentierade insatser. För en sådan intensifiering talar vidare behovet av att genom en mer aktiv lokaliseringspolitik motverka de överhettningstendenser som kan skönjas inom vissa områden. Låneramen bör därför sättas högre än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet tillstyrker motionerna I: 527 och II: 623 i vad de avser en vidgning av ramen till 1 000 milj. kr. och avstyrker motionen II: 670 i motsvarande del.

Den begränsade åtgången av bidragsmedel torde mer vara en följd av

en viss restriktivitet i utvecklad praxis än av en bedömning av efterfrågan eller stimulanseffekten av bidragsdelen. De nämnda intensifierade insatserna bör kunna ta form även av en ökad bidragsgivning.

Medelsramen för bidragsstödet har inte varit föremål för annat riksdagens konkreta beslut än 1964 års riksdags (BaU 1964: 41) godkännande av riktlinjer vari ingick en bidragsram om 300 milj. kr. Den vid samma tillfälle godkända ramen för lån har därefter vidgats genom beslut av riksdagen. Motionerna får i denna del såvitt angår en riksdagens åtgärd anses helt tillgodosedda, vilket bör ges Kungl. Maj:t till känna.»

dels utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

»13. beträffande ramar för lokaliseringsstödet under den femåriga försöksperioden att riksdagen

a. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 527 och II: 623 och med avslag å motionen II: 670, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att ramen för lokaliseringsslån vidgas till 1 000 000 000 kr.,

b. i anledning av motionerna I: 527 och II: 623 samt II: 670, samtliga såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

6. beträffande *anslag för lokaliseringsstödet* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Mundebo (fp) och Sjönell (cp) som — vid bifall till reservationen 5 — anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12 som börjar med »Kungl. Maj:ts förslag» och slutar med »lokaliseringsbidrag avstyrks» bort ha följande lydelse:

»Intensifierade lokaliseringspolitiska insatser inom en vidgad låneram torde medföra behov av en ökad medelsanvisning för lokaliseringsslån. Ökade insatser på bidragssidan inom den ram som riksdagen år 1964 ställt till Kungl. Maj:ts förfogande kan komma att medföra behov av ett medgivande att bevilja bidrag av den typ som 1966 års riksdag (SU 1967: 112) lämnat och av medelsanvisning för att täcka ytterligare utbetalningar. Utskottet förutsätter att Kungl. Maj:t i sådant fall föreslår detta i samband med förslag om anslag på tilläggsstat.»

dels utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

»14. beträffande anslag för lokaliseringsstödet att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och i anledning av motionerna I: 527 och II: 623, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1969/70 anvisar

a. till *Lokaliseringsslån* på kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd ett investeringsanslag av 300 000 000 kr.,

b. med hänvisning till vad utskottet anfört till *Lokaliseringsbidrag* på driftbudgeten under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,»

7. beträffande *arbetsmarknadskonsulenter* av herr Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Nilsson i Tvärålund (cp) och Sjönell (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12 som börjar med »Utskottet erinrar» och slutar med »riksdagens åtgärd» bort ha följande lydelse:

»De uppgifter som följer av anslagen till det särskilda glesbygdstödet bör centralt samordnas med uppgiften att biträda företag i glesbygdsområden och att bereda de härtill nära anknyttande frågorna om stimulanser till företag inom sådana områden genom industribeställningar m. m. Utskottet delar därför den i motionerna I: 522 och II: 626 framförda uppfattningen att två glesbygdskonsulenter bör anställas vid arbetsmarknadsstyrelsen.»

dels utskottets hemställan under 16 bort ha följande lydelse:

»16. beträffande arbetsmarknadskonsulenter att riksdagen i anledning av motionerna I: 522 och II: 626, såvitt nu är i fråga, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

8. beträffande *servicecentraler* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Thorsten Larsson (cp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Mattsson (cp), Enskog (fp), Nilsson i Tvärålund (cp), Mundebo (fp) och Sjönell (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 13 som börjar med »Arbetsgruppen för» och slutar med »inte erforderligt» bort ha följande lydelse.

»Utskottet har (s. 8) konstaterat att en vidareutveckling av glesbygdstödet blir nödvändigt. Samhällsservicen måste bibehållas i rimlig omfattning även i orter och områden med vikande utveckling. Hantverkets och den privata servicesektorns tjänster måste även kunna erbjudas invånarna i glesbygdsområden. Som i motionerna I: 560 och II: 605 framhålls skulle en del vara att vinna på en samordning av tillgängliga resurser. Den föreslagna åtgärden att utreda och hegära förslag om inrättande av servicecentraler under medverkan av arbetsmarknadsmyndigheterna tillstyrks därför.»

dels utskottets hemställan under 17 bort ha följande lydelse:

»17. beträffande servicecentraler att riksdagen med bifall till motionerna I: 560 och II: 605 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»
